

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/140/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117210856
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3117210856.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: F., proti žalovanému: F., o zaplatenie riadnych úrokov, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 16. mája 2019, č.k. 16Csp/105/2017-84, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu v časti uplatneného nároku na riadny úrok vo výške 12,9 % ročne zo sumy 1.952,65 Eur od 19.04.2017 do zaplatenia zamietol. Rozhodol, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 62,08 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenu súdu dňa 26.05.2017 sa žalobca domáhal vydania súdneho rozhodnutia, ktorým by žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť mu sumu nesplatennej istiny úveru 1.952,65 Eur, úrok 71,10 Eur, nezaplatené úroky z omeškania 1,62 Eur, spolu s úrokom 12,90 % ročne zo sumy istiny 1.952,65 Eur od 19.04.2017 do zaplatenia a úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy istiny 1.952,65 Eur a zo sumy úrokov 71,10 Eur od 19.04.2017 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 14.11.2016 uzatvorená Úverová zmluva č. XXXXXX, ktorou sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 2.000,- Eur, pri dojednanej úrokovej sadzbe 12,90 % ročne, RPMN bola určená na 18,08 % a priemerná RPMN na 16,57 %. Žalovaný sa zaviazal úver splácať v 36 pravidelných anuitných mesačných splátkach vo výške 67,42 Eur, vždy k 12. dňu kalendárneho mesiaca. Prvá splátka bola splatná dňa 12.12.2016 a konečná splatnosť pripadla na deň 12.11.2019. Celková čiastka k zaplateniu bola určená na sumu 2.527,12 Eur. Výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 18.04.2017 vyzval žalobca žalovaného na splatenie dlžnej čiastky zo zmluvy o úvere č. XXXXXX zo dňa 14.11.2016, pričom žalovaný bol vyzvaný na úhradu v lehote do 28.04.2017. Dlžný zostatok úveru bol vyčíslený na sumu 2.055,37 Eur. Predčasnému zosplateniu úveru predchádzala výzva - opakované upozornenie zo dňa 13.02.2017, ktorým žalobca žalovaného vyzval na úhradu dlžných splátok a upozornil ho, že v prípade ich neuhradenia uplatní veriteľ svoje právo a požiada ho o zaplatenie celej pohľadávky. Doručenie uvedených písomností žalovaný nerozporoval. Žalovaný nerozporoval ani tvrdenie žalobcu, že vyčerpal úver vo výške 2.000,- Eur. Z platobnej histórie - prehľadu splácania vyplýva, že žalovaný po vyčerpaní úveru do 12.01.2017 uhradil celkovo sumu 85,18 Eur, z čoho suma 37,83 Eur bola započítaná na úrok, suma 47,35 Eur na istinu. Výsledná nezaplatená istina ku dňu predčasného zosplatenia úveru tak činila 1.952,65 Eur, ktorú súd prvej inštancie priznal platobným rozkazom. Po zosplatení úveru žalovaný nevykonal žiadnu úhradu. Ku dňu zosplatenia úveru bol žalovaný v omeškani s riadnou úhradou splátky splatnej dňa 12.01.2017

(táto nebola uhradená v časti), a ďalej splátok splatných v mesiacoch február, marec, apríl (tieto neboli uhradené vôbec). Súd prvej inštancie konštatoval, že z prepočtu zmluvných úrokov z úveru vyplýva, že suma 71,10 Eur predstavuje úrok 12,9 % ročne vždy z aktuálnej dlžnej sumy od 14.11.2016 do 18.04.2017, teda do dňa predčasného zosplatnenia úveru. Z prepočtu úrokov z omeškania zistil, že suma 1,62 Eur predstavuje úrok z omeškania 5 % ročne vždy z aktuálnej dlžnej sumy splátky od 13.01.2017 do 18.04.2017, teda do dňa predčasného zosplatnenia úveru. Súd prvej inštancie správne posúdil vec tak, že medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva, ktorá je zmluvou o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a súčasne spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy vystupoval ako dodávateľ, žalovanému bol úver poskytovaný ako spotrebiteľovi, úver bol účelovo viazaný na rekonštrukciu nehnuteľnosti, teda na účely zabezpečenia bývania, teda nie v rámci jeho obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Predmetom konania ostal zmluvný úrok 12,90 % ročne zo sumy 1.952,65 Eur od 19.04.2017 do zaplatenia. Žalobca trval na tom, že nárok na riadne úroky trvá aj po zosplatnení úveru. Súd prvej inštancie sa však s uvedenou argumentáciou žalobcu nestotožnil, v ktorej súvislosti poukázal na rozhodovaciu prax súdov SR, ktorá sa priklonila k právnomu záveru, že dojednané úroky z úveru patria veriteľovi len za dobu do splatnosti resp. zosplatnenia úveru. Súd prvej inštancie konštatoval, že uvedenou problematikou sa odvolacie senáty Krajského súdu v Trenčíne zaoberali už vo viacerých rozhodnutiach, napr. zo dňa 26.04.2016 pod sp.zn. 27Co/31/2019 zo dňa 26.02.2019, sp.zn. 19Co/225/2018 zo dňa 13.02.2019, sp.zn. 6Co/304/2015, zo dňa 18.07.2017 a iných, kde dospel aj odvolací súd k zhodnému právnomu názoru, podľa ktorého dohodnuté úroky z poskytnutých finančných prostriedkov patria veriteľovi len do splatnosti dlhu. Súd prvej inštancie preto správne uzavrel, že žalobcovi od predčasného zosplatnenia úveru patrí len nárok na úroky z omeškania, ktoré mu však priznal už čiastočným platobným rozkazom, ktorý je už právoplatný. Z vyššie uvedených dôvodov žalobu (v časti, ktorá ostala predmetom konania po právoplatnosti platobného rozkazu) zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 497 Obch. zákonníka, § 52 ods. 1, § 565, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Obč. zákonníka, § 503 Obch. zákonníka, § 255 ods. 2 CSP. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP s odôvodnením, že v konaní bol úspešnejší žalobca, ktorého čistý úspech (úspech - neúspech) je 62,08 %, a teda v tomto rozsahu má žalobca nárok na náhradu trov konania proti žalovanému.

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe žalobcu vyhovie v celom rozsahu. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považoval za nesprávny a odôvodnil odvolanie tým, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na ust. § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka i komentár IURA Edition. Pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná, a preto je rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá podľa žalobcu oporu v právnych predpisoch. Žalobca poukázal okrem iného na rozsudky Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/108/2017, 8Co/138/2017, 8Co/206/2018, ďalej na rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017. Obsahom záväzku dlžníka z úveru je nielen vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky, úver, ale aj úroky. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. V zmysle § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok, alebo jednej splátky po dobu dlhšie ako 3 mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Ďalej poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, č.k. 43Co/7/2018 zo dňa 31.05.2018, 43Co/21/2018 zo dňa 27.09.2018, 43Co/28/2017-94 zo dňa 27.02.2018 a ďalšie, rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07.12.2017, 12Co/116/2017 zo dňa 19.06.2018, ako aj na ďalšie rozhodnutia súdov, pričom na podporu svojho názoru poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu č.k. IV. ÚS 476/2012-14 s tým, že v žiadnom prípade tento nevyjadril právny názor ohľadne nároku veriteľa v tomto konaní, ktorý by akýmkoľvek spôsobom podporoval stanovisko prvoinštančného súdu. S poukazom na uvedené v podstate uvádzal, že úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník zásadne povinnosť platiť tento úrok za skutočnú dobu ich používania, t.j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany zmluvy o úvere nedohodli niečo iné. Rozhodovacia prax a aj odborná literatúra je jednotná v tom, že úroky dohodnuté pri poskytnutí peňažnej pôžičky alebo úveru predstavujú odmenu za používanie požičanej istiny. Pokiaľ

sú dohodnuté úroky odmenou za používanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od dohodnutého úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keby neboli zmluvne dohodnuté tak, ako vyplýva z ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Využitie práva veriteľa na zosplatenie mení len splatnosť úveru, t.j. peňazí, nie ich cenu vyjadrenú v úroku a nemôže samo o sebe veriteľovi privodiť zhoršenie jeho práv. Zmluvné úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný ich platiť od okamihu reálneho poskytnutia peňazí až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na rozdiel od toho úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie so splatením istiny a veriteľ ich môže požadovať i keď neboli dojednané. Pritom platí, že môžu existovať popri sebe. Poukázal tiež na návrh zákona č. 106/2014 Z.z., ktorým sa v roku 2013 mal meniť a dopĺňať Občiansky zákonník, pričom sa ním navrhovalo doplnenie ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, kde sa mala pripojiť veta, že úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565. Takáto navrhovaná úprava však nebola prijatá, a preto uvedený zákon č. 106/2014 Z.z. a ani iná zákonná novelizácia alebo iné obdobné ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatení dlhu neobsahujú. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, s poukazom na najnovšie rozhodnutia odvolacích súdov mal žalobca za to, že jeho odvolanie je dôvodné, keďže je daný odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Trenčíne preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. Odvolanie žalobcu smerovalo proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola zamietnutá žaloba v časti nároku na zaplatenie zmluvného úroku 12,9 % zo sumy 1.952,65 Eur po zosplatení úveru, t.j. od 19.04.2017 do zaplatenia, keď podstatnou bola argumentácia, že žalobca má nárok na dohodnuté úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov až do ich vrátenia, a to i popri úrokoch z omeškania. Nesúhlasil tak s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru za dobu po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalobcovi nepatria.

6. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok. Určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odvolací súd sa v danom prípade v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Po dôkladnom preskúmaní odvolacích námietok dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav, ktorý posúdil v súlade s hmotným právom a ustálenou rozhodovacou činnosťou. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu (žalobcu), námietky žalobcu uvedené v podanom odvolaní sú totožné s námietkami uplatnenými pred súdom prvej inštancie a s týmito sa súd prvej inštancie dostatočne vypořiadal. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach naň podľa § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Pokiaľ odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, postačí ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

7. Aplikačná prax súdov sa otázkou priznania úrokov z úveru po splatnosti pohľadávky, a teda popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách opakovane zaoberala a dospela k záveru, že dohodnuté úroky z poskytnutých finančných prostriedkov patria veriteľovi len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

8. Odvolací súd zdôrazňuje, že je potrebné jasne rozlíšiť zmluvný úrok, čo je vlastne odmena veriteľa za to, že poskytol finančné prostriedky dlžníkovi za určitých podmienok a vo výške, ktoré si dohodli v zmluve a úrok z omeškania, ktorý môže požadovať veriteľ od dlžníka popri plnení dlhu. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že pri možnosti platenia dlhu v splátkach veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom

zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, nie je dôvod na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby finančných prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil popri úrokoch z omeškania. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav, založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru.

9. Ak by napriek tomu existovala zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky, patriace len v právne súladnom stave, je táto zmluvná úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylna od zákona, čo zmluvnú podmienku robí absolútne neplatnou, nakoľko v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie, medzi ktoré patria i úroky z omeškania. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že dohodnuté úroky popri úrokoch z omeškania v skutočnosti neprímerane navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie po dohodnutej alebo predčasne vyvolanej dobe splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania.

10. Na podporu správnosti tohto názoru odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.09.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14, na ktoré poukázal i súd prvej inštancie, v zmysle ktorého ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný výklad, podľa ktorého po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru.

11. V konečnom dôsledku za právne nevýznamné vzhľadom k uvedeným záverom považoval odvolací súd poukazy žalobcu v odvolaní na rozhodnutia iných súdov, týkajúcich sa iných, avšak skutkovo a právne obdobných vecí, pretože rozhodovaním iných odvolacích súdov v preskúmvanej veci Krajský súd v Trenčíne viazaný nie je.

12. Rozsudok súdu prvej inštancie bol tak v napadnutom výroku, ktorým bola žaloba v časti uplatneného nároku na úrok vo výške 12,9 % ročne zo sumy 1.952,65 Eur od 19.04.2017 do zaplatenia zamietnutá, vecne správny, a preto ho spolu s výrokom o nároku žalobcu na náhradu trov konania odvolací súd potvrdil.

13. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).